

LUŽICE

1250–2020

ÚVOD

Název Lužice (Luscicz) se poprvé nalézá v latinsky psané listině, která pochází z kanceláře papeže Inocence IV. a je datována 17. prosincem 1250.

Adresátem listiny je opat a řeholní bratři prvního cisterciáckého kláštera na moravském Velehradě. Pro klášter, který založil v roce 1207 moravský markrabě Vladislav Jindřich s vědomím českého krále Přemysla Otakara I., měla papežská listina mimořádný význam. Touto listinou přijal papež a papežská stolice velehradský klášter pod svoji ochranu a potvrdil mu všechny do té doby i v budoucnu získané svobody, privilegia, statky a všechn majetek.

V papežské listině jsou vesnice uvedeny jmenovitě s tím, že klášteru patří i se vším příslušenstvím, „s pozemky, loukami, vinicemi, lesy, klučinami a pastvinami, na kopcích i v rovinách, ve vodách i ve mlýnech, v cestách a stezkách a se všemi ostatními svými svobodami a výsadami“.

Zdroj: LUŽICE 1250–2000, vydal Obecní úřad Lužice v roce 2000, str. 24–26.

Úvodní slovo

Vážení spoluobčané,
v letošním roce si připomínáme 770 let od první písemné zmínky o naší obci. Za tuto dobu si zcela určitě prošla obdobími úspěšnými i smutnými, zdárnými i komplikovanými. Několikrát musela vstávat z popela, hrozil jí téměř zánik, přišla o svou samostatnost. Vždy ale dokázala znovu povstat a obhájit své místo na slunci. Dokázali to vždy lidé a občané, pro které pojem obec nebyl jenom shlukem několika hlásek, ale pro které mělo slovo obec konkrétní obsah. Ten tvořily a tvoří i nadále místní tradice, zvyky, konkrétní historie konkrétních lidí, rodin, jejich osudy, vztah k půdě a práce na ní, průmyslová a industriální historie naší obce atd. Všechno to se nám nevědomky dostává pod kůži, s tím vyrůstáme a nasáváme to od svých předků.

Je důležité si tyto milníky v životě obce a celé lužické pospolitosti připomínat a uvědomovat si je. Je proto správné, důležité a podstatné, že v minulosti vyšly tři obsáhlé publikace, které se naší obci všestranně věnují. Ať už to byla kniha „Lužice 1250–2000, Kapitoly z dějin obce“, která vyšla u příležitosti 750. výročí první písemné zmínky o Lužicích, nebo další dvě publikace „Lužice v proměnách času“ z roku 2010 a také „Lužice ve 21. století“ z roku 2018. Tu má jistě řada z vás v čerstvé paměti. Všechny tři publikace poskytují mnoho cenných a zajímavých informací a nabízejí různé postřehy a souvislosti ze života obce. Pokud se doposud nestalo, doporučuji všechny tři knihy vaší pozornosti.

Letošní výročí jsme se rozhodli připomenout touto přílohou našeho

Lužického zpravodaje. Nechtěli jsme opakovat to, co již bylo mnohokrát napsané a vyslovené, ale nechali jsme všem autorům a přispěvatelům volnou ruku pro sepsání jejich příspěvků. Jestli svůj příspěvek pojali humorně nebo vážně, jestli jej zaměřili na minulost, přítomnost, nebo dokonce na vize pro nejbližší období, bylo jen na nich. Vznikl tak myslím barevný a chutný koktejl, který vám snad bude chutnat. A to bylo snadnou všech, kteří se na jeho přípravě podíleli.

Pěkné a inspirativní čtení vám přeje

Tomáš Klásek
starosta obce Lužice

Historie – LUŽICE VE ZKRATCE

První písemná zmínka o Lužicích byla objevena roku **1250**, kdy byla ves majetkem velehradského kláštera (až do roku 1324). Roku **1511** koupil Lužice Vilém z Pernštejna a připojil je již natrvalo k hodonínskému panství. V roce **1796** se stal majitelem hodonínského panství a tím i Lužic František Štěpán Lotrinský.

Za zmínku stojí nález druhého největšího pohřebiště kmene Langobardů na Moravě, kteří sem přišli počátkem 6. století ze severní Itálie. Bylo nalezeno 120 hrobů.

Lužické děti navštěvovaly školu v Mikulčicích, kam se chodilo také do kostela. Roku **1803** byla v obci zřízena **excurentní škola**. Docházel učitel z Mikulčic a vyučovalo se po domech, ve stodole, také v obecním domku zvaném kvartýr, který byl postaven za účelem ubytování (ukvartýrování) císařských důstojníků v dobách válek, i v obecní hospodě (pozdější kino).

Od roku **1841** vedla přes Lužice

Archiv OÚ Lužice

první jednokolejná trať Přerov – Břeclav, takzvaná **Císařsko-královská Ferdinandova severní dráha**, která přispěla k rychlému rozvoji průmyslu v naší obci. O dvě léta později (**1843**) se začalo v Lužicích s **těžbou lignitu**. Nejznámější doly se nazývaly Richard, Jindřich, Moravia, Valerie, Fridrich. Lignit se

používal k vytápění lokomotiv až do roku 1860, topilo se jím v domácnostech a v roce 1850, kdy byla postavena sklárna – **Jindřichova huť**, se používal i zde. Těžba byla ukončena roku **1931**, sklárna, ve které se vyrábělo lisované sklo, cylindry, nádobky na petrolej, stínidla na lampy, lahvičky na parfém, zavařovací sklenice, misky, košťáře, koštovačky, z modrého skla se dělaly dětské hračky, svou výrobu ukončila v roce **1933**, propuštěno bylo všech 276 zaměstnanců. Mnoho lužických sklářů odjelo pracovat do Egypta.

V roce **1861** vznikla v obci cihelna, kde se vyráběly cihly zvané kotovice až do roku **1912**. Na místě těžby hlíny bylo později zřízeno koupaliště, které je navštěvováno dodnes.

Obyvatelé Lužic se v té době zabývali převážně zemědělstvím. Do nově otevřených dolů byli přivezeni horníci z Čech i Německa, zkušení skláři sem přišli většinou ze Sidonie a Svatého Štěpána.

Archiv OÚ Lužice

Kostel, zasvěcený původně svatému Martinovi, později Cyrilu a Metodějovi, byl postaven v roce **1874**, **škola** v roce **1908**. Na jejich stavbu byly částečně použity i cihly z místní cihelny. **Hřbitov** byl založen roku **1885**. V roce **1913** byla v Lužicích zřízena **expozitura** duchovní správy. Roku 1924 byl zakoupen dům naproti kostela, který sloužil a dosud slouží jako fara. **Samostatný farní úřad** existoval v Lužicích od roku **1936**.

V roce **1944** se začalo s **těžbou ropy**, koncesi měla v té době německá firma Kohle-Oel-Union. Podnik Moravské naftové doly pokračuje v této činnosti doposud.

V roce **1949** se v bývalé sklárně začaly vyrábět jehly do pletacích strojů. Od roku **1950** se závod jmenoval Igla, od **1991 Akra**. Od roku 1992 patří objekt německé **firmě Groz-Beckert v Edingenu**. Je to firma vyrábějící nejvíc jehlového zboží na světě.

Roku **1950** bylo v obci založeno **Jednotné zemědělské družstvo**. Vstoupilo 172 členů, vlastnilo 50 ha půdy. V roce 1961 proběhlo sloučení s Mikulčicemi, 1985 bylo sídlo v Prušánkách, v Lužicích za hřbitovem existovala pouze **farma**.

První romské rodiny se do Lužic přistěhovaly v roce 1971. Základní školu navštěvovalo 20 romských dětí.

V roce **1985** byly Lužice připojeny k Hodonínu, jako samostatná obec začaly být opět uváděny od 1. ledna **1992**.

1992 firma Larix se začala starat o zeleň v obci

1993 zahájen provoz nového zdravotního střediska

1994 začal vycházet Lužický zpravodaj

1996 po 45 letech byla obnovena činnost TJ Sokol

1997 otevřena lékárna Na Podluží

1999 obec získala znak a prapor

2005 založena firma LUTES

2006 první sochařské sympozium

2008 2. místo (tzv. modrá stuha) v soutěži Vesnice roku Jihomoravského kraje

2008 13. června slavnostně otevřena sportovní hala

2009 Lužice získaly zlatou stuhu, tj. 1. místo v soutěži Vesnice Jihomoravského kraje

2009 ZŠ získává název Základní škola Jaroslava Dobrovolského

2012 v oblasti Vinohrádky vznikla nová ulice, byly dokončeny

inženýrské sítě pro výstavbu 41 nových domů, ulice byla pojmenována po Jaroslavu Dobrovolském

2012 dokončena cyklostezka z Lužic do Hodonína

2013 dokončena výstavba včelařského arboreta

2014 otevřen sběrný dvůr

2014 zřízena obecní policie

2014 poslední vernisáž sochařského sympozia

2018 na hřbitově bylo vybudováno kolumbárium

Vedle staveb probíhaly rekonstrukce kanalizace, silnice, zpevněných vozovek, chodníků a parkovišť. Přes celou obec vede cyklostezka, vysazovala se zeleň a zřizovaly odpočinkové zóny pro dospělé i hřiště pro děti a sportovce. Kromě školy a školní družiny je v obci i mateřská škola a jesle, ve zdravotním středisku jsou ordinace zubní, gynekologická a praktické i dětské lékařky.

Věra Kotásková
kronikářka

Archiv OÚ Lužice

Kultura v obci BĚHEM POSLEDNÍCH 20 LET

Jak shrnout posledních dvacet let kultury v naší obci do jednoho článku? Úloha na dost rozvětvené téma, pro mě osobně tvrdý oříšek, při kterém jsem se ovšem mnoho nového dozvěděla a který se pro vás co nejlépe pokusím rozlousknout.

Když se slavilo výročí 750 let obce Lužice, bylo mi pouhých 15 let a končila jsem základní školu. Tehdy na ní probíhala tematická výstava a já tam v jedné ze tříd hlídala expozici krojů. A právě kroje mě provázely po další léta, poněvadž téhož roku jsem se stala členkou místní chasy. Proto začnu akcemi spojenými s krojem a folklorem vůbec.

Na začátku ledna se každý rok koná **krojový ples**. Je to tradice, při níž se sejdou místní a přespolní krojovani, v menším či větším počtu, a na úvod plesu zatančí tzv. besedu – slováckou, moravskou či českou, vždy je to krásná podívaná a podle mě se pohled na roztančený kroj nikdy neomrzí. Jako na každém plese je i tu bohatá tombola. Poslední roky se ples chasa snaží vždy i něčím ozvláštnit, byla to sbírka na léčbu nemocné členky Kristýny Bravencové, v dalším roce se konala módní přehlídka kolekce oblečení značky Folklorstyl a letos se křtil krojovaný kalendář, pro který se modely a modelkami stali žáci deváté třídy, zároveň byly představeny na živých modelech dva nové chlapecké startovací kroje.

Další krojovanou akcí je **fašaňk**, kdy chodí průvod masek a krojovaných chlapců po dědině. S několika zastávkami před domy spoluobčanů krojovani předvádějí za doprovodu cimbalové muziky tanec „pod šab-

Krojový ples

foto: Petra Lorencová

le“ a následně jsou milými lidmi občerstvováni – tradičně se nabízí milostě, koblihy a také další pochutiny, ať už k jídlu či tekutého charakteru. Hlavní a tradiční zastávka je samozřejmě u pánů starosty a místostarosty – před jejich domy či u obecního úřadu. Poslední dva

roky se této akci účastní čím dál více dětí, a to hlavně díky místním vodním skautům, kteří si také nacvičili „pod šable“ a každý rok se předvedou v jiných maskách – piráti, princezny a rytíři apod. Večer se pak v Sokolovně koná tradiční zábava, o výbornou muziku a boha-

Fašaňková obchůzka

foto: Pavlína Martinů

Velikonoční košt vín

foto: Petra Lorencová

tou plejádu masek zde není nouze.

Na Velikonoce se každoročně koná **košt vína** (dříve spojený s krojovanou taneční zábavou), který bývá hojně navštěvovaný a kde se představují nejenom místní vinaři. Poslední čtyři roky je příjemnou novinkou zároveň i košt „autentických vín“, který se zvláště mezi mladými lidmi těší velké oblibě. Vše se nese v milém a přátelském duchu za doprovodu cimbalové muziky, zpěvu a tance.

Setkání mužských sborů na Podluží se každoročně koná na jaře v některé z obcí regionu. Pořádají ho mužáci dané obce, přehlídka tak postupně putuje celým Podlužím. Její IV. ročník se konal v Lužicích, za doprovodu Cimbalové muziky Husaří a Cimbalové muziky Jožky Severina zde vystoupilo 15 mužských sborů s celkovým počtem 230 zpěváků. Letos jsme si toto pořádatelství měli zopakovat, ovšem situace ohledně koronaviru nám to prozatím neumožnila, uvidíme, jestli na podzim budeme úspěšnější.

Ještě se pozastavím nad folklorní-

mi akcemi pro děti. V roce 2009 zde proběhla **soutěžní přehlídka dětských verbířů**, kde za doprovodu cimbalové muziky Slovácko mladší vystoupili mladí verbíři z celého Podluží. Další akcí je **regionální přehlídka dětských národopisných souborů** – účast lužických dětí se zde několikrát opakovala, např. v roce 2009 vystoupil v Kosticích dětský soubor Lužičánek, děti z mateřské školy a cimbalová

Verbíři Podluží, Lužice

muzika pod vedením Přemysla Ličeníka. Děti z mateřské školy se právě v tomto roce umístily na 3. místě. V tom samém roce získala úspěšná cimbalistka Kamila Šošovičková cenu senátora Parlamentu ČR Adolfa Jílka v pěvecké soutěži Zpěváček a rok nato ocenění nejvyšší, k tomu připojila i prestižní ocenění pro úspěšné a nadané děti Zlatý oříšek 2010 za výjimečné úspěchy ve zpěvu a hře na cimbál. Nejednou se zpěváci z regionálních kol soutěže **Zpěváček** sešli a zapívali i v Lužicích. Ale aby toho nebylo málo, Kamila se tentýž rok (2010) umístila na 2. příčce v pěvecké soutěži Věneček z rozmarýnu Fanoše Mikuleckého. Na talenty, jako je Kamila, jsou Lužice velmi hrdé.

Místní krojovani se též účastní **Tvrdomských národopisných slavností** konaných ve Tvrdomicích. Ať už jsou to nacvičená pásma (asi nejúspěšnější byla Slovácká svatba na Podluží podle Josefa Kopeckého) nebo úspěchy místních krojovaných v soutěži O stárka Podluží, která se skládá ze tří disciplín (hošijsje, vrtěná a verbuňk) – za posledních 20 let zvítězili dva místní šohaji, v roce

foto: Petra Lorencová

2001 to byl Štěpán Hubačka a v roce 2018 Tomáš Neugebauer. Chlapci, díky za takové úspěchy!

Ve Strážnici se taktéž každý rok koná **Mezinárodní folklorní festival** a v rámci něj soutěž o nejlepšího verbíře Slovácka. Zde musím zmínit místního šohaje Štěpána Hubačku, který v roce 2001 a 2002 stanul na 1. místě a v roce 2003 na 2. místě, zároveň obdržel cenu Foskar. Nyní zasedá v porotě a hodnotí další šikovné šohaje, kteří se v této soutěži snaží uspět. I Štěpánovi jsou Lužice vděčné za skvělou reprezentaci obce.

Když se přesuneme do léta, největší folklorní akcí v obci jsou beze sporu **Cyrilské hody**. Začínají v sobotu předhodovým večerem, kdy se sejdou místní, aby si poslechli libé zvuky cimbálové muziky a zpěvy jak sólistů, tak mužských či ženských sborů – místních i přespol-

ních. Dále bývá program ozvláštněn tancem – dříve se o vše postaral dnes už zaniklý dětský národopisný soubor Lužičánek, v posledních letech se o taneční pásmo starají děti z Folklorky z mateřské školky či

již jednou zmiňovaní vodní skauti. Ale v minulosti zde tančila i místní chasa nebo přijel nějaký folklorní soubor, např. i ze sousedního Slovenska. Další den, tj. v neděli, začíná to pravé veselí, ty pravé hody.

Předhodový večer

foto: Petra Lorencová

Předhodový večer – děti z MŠ

foto: Petra Lorencová

Krojování všech věkových kategorií se obléknou do svátečních krojů a už ráno na hodové mši v kostele je předvedou v plné kráse, jednoduše radost pohledět. Odpoledne se pokračuje hodovým průvodem, kdy se chodí pro stárky, a nakonec se „pod zeleným“ koná tradiční hodová zábava. Zde se sjíždí chlapci z přespolních chas, aby zazpívali a následně zaverbovali (verbuňk je slovácký mužský lidový tanec, který je od r. 2005 zapsán organizací UNESCO na seznam mistrovských děl ústního a nehmotného dědictví lidstva), takže je na co se dívat. Po celé odpoledne se tančí, koštuje a baví za doprovodu dechové hudby a toto odpoledne bývá zakončeno hodovým sólem a hošijemi (taktéž mužský tanec). Následně si místní mladí krojovaní rozeberou přespolní krojované domů na večeri, kde si odpočinou, občerství se, aby pak mohli pokračovat ve večerní hodové zábavě. V pondělí jsou hody prakticky stejné, jen hodový průvod za doprovodu dechové hudby zamíří i k panu starostovi, který pak v jeho čele jde spolu s krojovanými „pod zelené“. V pondělí přespolní

Prkačcup

foto: Petra Lorencová

chlapci už léta jezdí pouze ze sousedních Mikulčic a se zpěvem na voze taženém koňmi přijíždějí místní mužáci a přicházejí vdané ženy, všichni oblečení do krojů. Hodové úterý je celé „obrácené“ – dopoledne krojovaní chlapci tzv. „vybírají po dědině“ (toto vybírání bylo od minulého roku přesunuto na sobotu

před hody) a večer děvčice přijíždí na voze „pod zelené“ v chlapeckých krojích. Později večer místní i přespolní chlapci v ženském převlečení předvádí nacvičené veselé scénky.

V závěru léta se koná **Prkačcup**, v minulém roce proběhl už desátý ročník. Tuto akci pořádají místní mužáci. Na prostranství u kopce U Vrchnice probíhají závody malotraktorů domácí i tovární výroby. Sjíždějí se zde i přespolní závodníci, nakonec vždy proběhne vyhlášení nejlepších a nejoriginálnějších strojů. Obzvláště děti, hlavně kluci, zde obdivují závodní stroje. Pro děti probíhá závod Prkáček a pro místní hospodyňky Pekáček – přinášejí doma upečený chléb, který následně návštěvníci ochutnávají a hodnotí. Akce je každoročně velmi úspěšná a i přes horké počasí hojně navštěvovaná.

Na podzim se koná poslední folklorní akce v roce, a to **Lužické vinobraní**. Chlapci a děvčata se obléčou do tzv. pracovních krojů a za doprovodu dechové hudby a bub-

Vinobraní

foto: Pavlína Martinů

nujícího policajta vyrazí průvodem k obecnímu úřadu, kde pan starosta povolí vinobraní a probíhá volba hotařů. Následně se u kostela posvěti obrovský ručně vyráběný hrozen, který se následně ke konci večera vydraží. Na prostranství Lidového domu pod stodolou jsou nachystané a navěšené sáčky s hrozny a jinými dobrotami – podzimním ovocem či sladkostmi, hrozny jsou totiž symbolem úrody. Mužáci přečtou horenské právo a následně začíná rej. Hotaři, kterými jsou pro tento večer místní mužáci, tyto sáčky hlídají (stejně jako by hlídali hrozny před náletem špačků či zlodějů ve vinohradě), a koho chytanou při krádeži, toho odvádí do „šatlavy“, kde jako pokutu musí dotyčný koupit lahodný podzimní alkoholický mok – burčák. Hotaři si taktéž musí chránit tzv. horu – bohatě ozdobenou májku. Hotaři nejsou rádi, když ji někdo ukradne a oni ho nechytanou, poněvadž od této chvíle si sáčky s pochutinami může utrhnout kdokoli, aniž by byl za to pokutován.

V roce 2002 byla bezesporu největší akcí lužického adventu **beseda u cimbalu se slováckým betlémem**, kterou společně připravili chrámový sbor, chasa, mužáci, dětský folklorní soubor a dětský folklorní kroužek Lužičánek. O rok později se tato beseda uskutečnila znovu, kde za doprovodu Cimbálové muziky Husaři vystoupilo kolem 90 účinkujících.

Dalšími již klasickými lužickými akcemi jsou plesy. Kromě zmíněného krojového zde má velkou návštěvnost a oblíbenost **ples školní** s již tradiční polonézou, nově také **ples obecní** a již v minulosti pořádaný **ples sportovců**, kde se vždy oceňovali nejúspěšnější místní sportovci. Minulostí je již **ples motorkářů**. Dovolím si říct, že

Rodina má cenu

foto: Petra Lorencová

místní plesy jsou na vysoké úrovni, a to ve výběru hudby, doprovodných programů, výzdoby či bohaté tomboly. Z těch dětských „plesů“ zmíním alespoň **karneval pro děti** pořádaný Junákem, jehož dobrovolníci nachystají za doprovodu hudby zábavné soutěže, tombolu a spoustu aktivit. Každý rok je karneval zaměřený na nějaké téma, kromě dětí i sami pořadající přijdou v tematických maskách.

Důležité je zde zmínit tzv. **Týden pro rodinu** – různé rodinné akce se pravidelně konají v květnu od roku 2015. Dříve byly pořádané besedy a přednášky na téma rodina, ale ty se nesetkaly s velkým úspěchem. Co ale velký úspěch má, je letní akce typu **Rodinné putování za vodníkem Tihelňákem**, která byla např. v roce 2016 zakončena koncertem skupiny Cirkus Problem. Děti na Lužáku plnily za přítomnosti

vodníků různé úkoly a nakonec si zatančily na koncertě této skupiny. V dalších letech se konala stejná akce s názvem **Vítejte v Lužicích** či **V Lužicích, tady jsem doma – stezka plná zábavných úkolů pro rodiny naší obce**. Soutěžící chodili po dědině a na několika stanovištích plnili úkoly týkající se toho, jak znají svoji obec. V roce 2017 zde na závěr vystoupila dětská hudební skupina Kašpárek v rohlíku Revírval a ALL STARS fitness tým Lužice, zpestřením bylo malování kontejnerů na bioodpad pod vedením výtvarnice Zuzky Zimkové. Každý rok tento rodinný týden nese jiný název. V minulém roce se na Lužáku pořádala akce pojmenovaná **Rodina má cenu**, rodiny tu opět plnily společnými silami úkoly (jak sportovního charakteru, tak se zapojením mozkových závitů). Na konci tohoto zábavného odpoledne na každého čekala odměna, jako doprovodný program se děti mohly svézt na koních či s vodními skauty na pramicích. I když se přivalil hustý déšť, spousta lidí i tak vydržela a zhlédla představení šikovného kouzelníka. Celým programem hudebně provázel DJ Luděk Ptáček. Takovým milým zpestřením bylo např. vyhlášení nejpočetnější rodiny, nejstaršího či nejmladšího člena rodiny či skupiny s nejvíce navštívenými stanovišti. Vítězové dostali navíc od obce milou pozornost.

Též velmi oblíbená a hojně navštěvovaná rodinná akce se každoročně koná na fotbalovém hřišti pod názvem **Sportovní den dětí**, kde nechybí soutěže, skákací hrad či prohlídky techniky armády nebo záchranných sborů, v dubnu je pak na řadě tradiční **Pálení čarodějnic** pořádané od roku 2018.

Ani o prázdninách se nezapomíná na rodinné akce, jednou takovou,

která se konala začátkem srpna v roce 2016, byla **Cesta za pokladem**. Obec Lužice zvala všechny místní děti i děti na prázdninách, aby s rodiči či prarodiči prošly podle plánu trasu obcí, na níž všichni společně plnili spoustu rozmanitých úkolů a zároveň se dozvěděli mnoho zajímavého o Lužicích. Po řádném posilnění špekáčky nakonec u lesa našli účastníci poklad, který zde pro ně zanechal vodník Tihelňák, a svůj nález stvrdili podpisem na pamětní list.

Nesmím zde zapomenout zmínit místní **Klub seniorů**. Nejen, že se aktivně účastní různých obecních akcí, ale i jeho členové pořádají své tradiční akce. V dubnu to je tzv. **Josefská zábava**, v květnu to dříve bývalo tzv. **Lázeňské odpoledne**, kdy vyrazili do ulic oblečení do dobových kostýmů, v říjnu je to **Den seniorů**, kdy jim školáci připraví svůj program, a konečně v listopadu oblíbené **Posezení s písničkou pro seniory**. Můžu říct, jelikož poslední akce jsem se v minulém roce sama zúčastnila, že je seniory velmi hojně navštívená a hlavně oblíbená. Tradičně zde vystupuje za doprovodu Dětské cimbalové muziky z Lužic Folklorek z místní mateřské školy a k tanci i poslechu vždy hraje příjemná hudba. Pro seniory je přichystáno i občerstvení. Je ale vidět, že jsou velmi aktivní i v jiných směrech – jezdí na výlety, plavat, prostě se nenudí a to je dobře.

V posledních letech se v Lužicích konalo i dost **divadelních představení**, nejvíce zde odehrál hodonínský ochotnický spolek Svatopluk a troufám si říct, že každé představení, které nacvičí, můžeme (díky jejich ochotě přijet) zhlédnout i v Lužicích. Ale ochotníků zde hrálo více, např. spolek z Bojanovic s tradičním představením Maryša,

divadlo z Ostravy, Opavy a další. Od divadla se přesunu ke kinu: každoročně se na Lužáku pořádá **letní kino díky Kinematografu bratří Čadíků**, kteří svoji letní štaci začínají právě v Lužicích. V naší obci se v minulých letech odehrála i spousta **koncertů**. Přijelo sem mnoho známých osobností, vzpomenu např. koncert Wabiho Daňka, Kamila Střihavky a LEADERS, Josefa Laufera, kapely Wohnout či THIS, ve které hraje i známý umělec Vojta Kotek. Tyto koncerty se odehrály na Lužáku a měly velký úspěch. Nesmím zapomenout ani na rockovou scénu, tedy na navštěvovanou akci **Rock Lužák**, kde vystoupily jak jinak než rockové kapely. Rockový koncert se též uskutečnil v roce 2011 i ve stodole na „Lidáku“ a tentýž rok se konala na Lužáku přehlídka začínajících rockových kapel z našeho regionu – **1. Garážfest**. Když vzpomenu **country scénu**, nemůžu nezmínit kapelu Countrio, která v Lužicích také vystupuje. Koncert z jiného soudku se konal i na jaře roku 2015 u příležitosti **70. výročí osvobození obce**, na kterém vystoupilo Komorní kvarteto Jana Noska z Hodonína. Pietní akt k osvobození obce RA a konci 2. světové války se koná u památníku před školou tradičně každý rok. V listopadu roku 2012 se za spolupráce obce, TJ Sokol Lužice a Československé obce legionářské odehrál koncert **Růže pro válečné veterány**, věnovaný lužickým odbojářům a bojovníkům proti fašismu. Na jaře roku 2007 se v místním kostele uskutečnil **gospelový koncert**, vystoupil zde pěvecký sbor z Břeclavi Mamina Gospel, a jelikož měl tento koncert velký úspěch, přijali zpěváci i později opět pozvání do Lužic. V roce 2010 se v místním kostele odehrál **Novoroční koncert při příležitosti 760. výročí 1. písemné zmínky**

o obci Lužice, vystoupil zde pěvecký sbor hodonínského gymnázia a Komorní orchestr Jana Noska, také z Hodonína. Když už jsme u výročí, to další se slavilo na jaře roku 2013 – **1150 let od příchodu Cyrila a Metoděje na Velkou Moravu**, při této příležitosti se odehrál koncert vážné hudby, kde se představil Smíšený pěvecký sbor města Hodonína. Na podzim téhož roku se slavilo **140. výročí vysvěcení kostela sv. Cyrila a Metoděje**, na koncertě v kostele vystoupil chrámový sbor z Břeclavi. Z **tanečních vystoupení** chci zmínit jedno benefiční, spolupřádajícím byl tehdy **VUS Ondráš Brno**, akce se jmenovala **Vlčí máky válečným veteránům – Z kraje do kraje** a konala se v únoru 2011, výtěžek z dobrovolného vstupného byl určen na vybavení domovů pro válečné veterány z 2. světové války.

Podstatná část akcí se také pořádá na **Starém kvartýru**, jsou to výstavy na různá témata (u žádné nechybí vernisáž pro veřejnost) nebo různé akce pro děti: divadlo, velikonoční či vánoční tvoření, hudební večery nebo literární čtení (dříve pořádané na Lužáku). Nechám zasvěce-

Den kopce

Večery s pohádkou v knihovně

foto: Petra Lorencová

nějším, aby vám činnost Starého kvartýru přiblížili v jiném článku.

Různé typy tvoření se od roku 2017 konají i v **místní knihovně** – velikonoční či vánoční tvoření, prázdninové tvoření, přednášky, besedy, čtenářský kroužek či fotokroužek. Místní dobrovolníci zde představují a zároveň učí nadšence různé techniky tvoření a zdobení.

Když už jsme v knihovně, určitě zde musím zmínit pravidelné **dílničky pro děti**, které se konají každých 14 dnů vždy jeden den dopoledne a maminky s předškolovými dětmi zde mají možnost strávit příjemné chvíle, něco si společně vyrobit, děti si mohou pohrát a maminky rozebrat rodinné radosti a strasti. Úspěchu dosáhly i **Večery s pohádkou**, kde byl pro děti připraven program: promítaly a četly se pohádky, tvořilo se, hrály se hry a proběhly i jiné aktivity. Věřím, že tyto akce budou brzy znovu obnoveny.

Zmínila jsem mnohé místní spolky, ty se představují na tradiční podzimní akci s názvem **Den kopce**. Celému odpoledni vévodí soutěže pro děti, kde na stanovištích (tvořených právě místními spolky) děti s rodiči plní úkoly, za které je nemine odměna. Skákací hrad je na této akci už samozřejmostí. Současně se na „Lidáku“ koná **výstava** pořádaná místním spolkem chovatelů, obdivovat na ní můžeme **králíky, drůbež a drobné zvířectvo**, tyto dvě akce se skvěle doplňují. Další

foto: Petra Lorencová

podzimní akcí, která se dříve odehrávala na prostranství u kopce U Vrchnice, bylo tzv. **Barevné odpoledne**, kde se (kromě jiné zábavy) vyřezávaly dýně a ti nejšikovnější „řezbáři“ byli oceněni.

Za zmínku stojí i **lužický advent**. Adventní akce tvoří nedílnou součást všech aktivit pořádaných obcí a upřímně si bez nich již nedokážu advent představit. První adventní neděli se rozsvěcuje **vánoční strom** a probíhá **jarmark**. Školka, škola, mužáci a sólisté předvedou nacvičená krásná pásma a následně za bujarého výkřiku dětí: „Stromečku, prosím, rozsviť se!“ začíná ten pravý advent. Lidé se ve stáncích mají možnost občerstvit čajem či svařákem, ochutnat cukroví z dílny místní „koláčkové čtyry“ a v Sokolovně obhlédnout a nakoupit (nejenom vánoční) výrobky z dílen místních i přespolečných, ale zato šikovných lidí. Od minulého roku byla tato akce mile ozvláštněna tím, že se rozsvěcovala první **svíce na adventním věnci** a další tři adventní neděle jsme se scházeli u tohoto věnce, abychom zapálili další svíčky, okoštovali pochutiny, které kdo přinesl, mile si pohovořili s přáteli a hezky strávili předvánoční čas. Každá adventní neděle pak byla pod jiným patronátem – jednou to byl Folklorek, pak schola a nakonec vodní skauti. **Vánoční koncert** je už taková jistota a velmi příjemné zpestření předvánočního shonu. V kostele vystupují (nejenom místní) chrámové sbory, pěvecké sbory, mužácké sbory, dětské cimbálky, žáci ZUŠ, komorní orchestr či kvarteto z hodonínské základní umělecké školy, těžko vyjmenovat všechny za posledních dvacet let. Nicméně koncert bývá plně navštívený a velmi oblíbený. Místní vinaři si povánoční čas naopak zpestří **koštěm vína**, tzv. **štěpán-**

Silvestrovské plavání

foto: Petra Lorencová

ským, a nakonec se celá obec sejde poslední den v roce na Lužáku, kde se koná tradiční **Rozloučení se starým rokem na Cihelně**. Otuzilců je rok od roku více a troufám si říct, že i návštěvníků. Lidé toto příjemné setkání vítají, mají tu možnost potkat své přátele a známé a popřát si vše nejlepší do nového roku.

Poslední zmínka zde patří **sochařskému sympoziu „Dřevo – kámen“**, které k lužickému létu neodmyslitelně patřilo 9 let. Po devět ročníků se každé léto na prostranství u Lužáku sjela spousta nadějných studentů umění, kteří pod patronátem akademické sochařky Ludmily Peckové sochali nádherná díla ze dřeva či z kamene. Každý ročník byl věnovaný jinému tématu a zanechal po sobě v Lužicích významný odkaz v podobě povedených soch. Tato díla dělají z Lužic atraktivní obec a věřme, že zde zůstanou po další generace.

Za pomoc při tvoření tohoto článku děkuji dnes již bývalé před-

sedkyni kulturní komise paní učitelce a konferenciérce Tatianě Hromkové. Ve své funkci působila skoro 17 let, tudíž její informace pro mě byly zásadní a cenné. Jak sama říká, nyní se chce naplno věnovat činnosti na Starém kvartýru, pokračovat v tradičních akcích, ale má i spoustu nových nápadů a snů. Ať už je to pořádání besed na různá témata, tvoření a divadel pro děti, tak třeba i zájezd do koncentračního tábora Osvětim. Věřím, že tento výlet by byl stejně úspěšný jako zájezd do Mauthausenu, kde byl umčen místní rodák a učitel Jaroslav Dobrovolský. Jak sama říká, ani tato témata by se neměla opomíjet.

Tímto článkem jsem chtěla alespoň zčásti nastínit vývoj kultury v obci za posledních dvacet let. Těžko shrnout všechno na několika stránkách, takže se předem omlouvám, pokud jsem nějaké vaše oblíbené akce zapoměla zmínit.

Eva Grufíková
členka redakční rady

Lužické spolky - 770 LET LUŽIC

Lužice jsou bezesporu kulturně velmi živá obec a leckterá okolní dědina nám řadu akcí závidí. Mnoho z nich je organizováno spolky, jejichž činnost přispívá k bohatému kulturnímu vyžití a bez nichž by Lužice nebyly Lužicemi. Spolky tu byly snad odjakživa, první oficiálně doložený byl čtenářsko-pěvecký již na konci devatenáctého století. Jejich počet v průběhu let roste a dnes je jich v naší obci celá dvacítká. Mnoho z nich v letošním roce, stejně jako obec, slaví kulatá či půlkulatá výročí. Schválně, dokázali byste je vyjmenovat všechny?

Nejstarším fungujícím spolkem v Lužicích je **Sokol**. Ten letos slaví od svého založení celých 112 let a patří stále mezi hojně navštěvované organizace: u nás je to především stolní tenis, volejbal, zdravotní cvičení žen a poslední léta také sportovní kroužek pro děti. Rokem 2017 majestátní budova Sokolovny přešla pod obec a letošek je ve znamení rozsáhlé rekonstrukce, aby

Zdravotní cvičení žen

foto: Petra Lorencová

i do budoucna měli občané zázemí nejen pro sportovní aktivity, ale také pro kulturní akce pořádané napříč rokem.

Ke sportovnímu vyžití v Lužicích patří také **fotbalový klub**, jehož kořeny sahají až do třicátých let

minulého století. V loňské sezoně se dorostu Baníku podařilo poprvé v jeho historii postoupit do krajských soutěží. Za úspěchem stojí spousta dřiny a potu nejen dětí, ale i trenérů.

Celá řada lužických dětí prošla i gymnastickým tréninkem klubu **All Stars fitness** pod taktovkou paní K. Knápkové, který v Lužicích funguje již celých deset let. Loni dokonce naše obec měla tu čest hostit Mistrovství České republiky ve fitness dětí. A že mají ty naše úspěchy! Jejich obdivuhodné výkony jsme mohli letos vidět i na plese obce a věřte mi, že se bylo na co dívat.

Opomenout rozhodně nemůžeme ani od roku 2004 fungující partu nadšenců **Spartan Race Training Group Podluží**, kteří měli letos již popáté zorganizovat Wine Race. Jubilejní závod, který do Lužic každoročně přiláká řadu sportovců z širého okolí, byl, jako celá řada dalších akcí, přeložen na příští rok.

All Stars fitness tým Lužice

foto: Petra Lorencová

Z řady sportovních aktivit a akcí jde vidět, že obec sport podporuje ve velkém. Snažme se tedy sport v Lužicích i přes opačný společenský trend udržet, máme pro něj skvělé podmínky i zázemí!

Další velkou oblastí, ke které se mnoho lužických spolků kloní, je **příroda**. Řada spolků tu funguje již dlouhé roky, jsou jimi třeba **svaz chovatelů králíků a drůbeže**, **svaz zahrádkářů** (nově pod vedením paní O. Molnárové), kde se schází více než třicítka (především) vinařů, nebo **Myslivecký spolek**, který se každoročně aktivně zapojuje do brigád ke Dni Země a také pravidelně čistí nejen větrolamy v katastru obce. V Lužicích je významně podporováno i **včelařství**, které letos slaví 100. výročí od založení. Díky podpoře obce vznikl v roce 2011 areál Včelařského arboreta Kratiny, který je pravidelně navštěvován dětmi ze včelařského kroužku, ale také celými třídami nejen lužické základní školy, jak si pochvaluje předseda svazu pan O. Ištvané. Podél arboreta také vede tzv. včelařská stezka osázená řadou dřevin z celého světa: běžte se po ní projít a uniknout na

Arboretum

foto: Petra Lorencová

Spartan Race Training Group Podluží

foto: Petra Lorencová

chvilu ruchu silnic, vede až po ulici U Vrchnice.

Mladou generaci k přírodě vedou také hned tři spolky, které v Lužicích fungují: **Hnutí Brontosaurus**, **Junák** a **Vodní skauti Lužice**. Brontosauři lužický oddíl Žabiček funguje již více než 15 let a za tu dobu vychoval celou řadu malých

ochránců přírody. Dlouholetou tradici vedení dětských oddílů se může pochlubit také Junák. Skautský duch je znát nejen na letních táborech, ale také během brigád ke Dni Země a na dalších akcích, kde mnohokrát nejmladší účastníci svou píli předčí i dospělí.

Nejmladším přírůstkem je oddíl vodních skautů pod vedením pana M. Havlíka, který si však za dva roky své existence stihl v Lužicích najít své pevné místo. Více než třicítka dětí se spolu s rodiči zapojuje do kulturního života obce a aktivně tráví volný čas, a to nejen na vodě. Díky mladším sourozencům skautů benjamínků je do budoucna o rozrůstání tohoto aktivního oddílu jistě postaráno.

Všechny tři spolky se shodují v potřebě nových vedoucích, nadšených dobrovolníků z vlastních řad, kteří by hodnoty naší krásné krajiny a nutnost chránit ji předali dál. Jak říká jedna z vedoucích skautů L. Nováková, pobyt v přírodě totiž není, především pro začínající skau-

Brontosaurus

foto: Pavel Marek

Chasa jako tradiční nositel podlužického folkloru sice již delší dobu postrádá nové krojované, díky dorůstání dětí domácích mužáků se však snad blýská na lepší časy. Spolu s plány na novou konstrukci zeleného tak můžeme doufat ve znovuoživení folklorního života u mladé lužické generace.

Folklor v obci velkou měrou ovlivňuje také spolek **Lužických mužáků**, který od svého prvního veřejného vystoupení slaví krásných dvacet let. Výročí se rozhodli oslavit vydáním nového CD, v pořadí již druhého. To by mělo být pokřtěno ještě v tomto roce. Kromě každoročního předhodového večera a řady vystoupení organizují mužáci například letos již jedenáctý ročník oblíbeného Prkačcupu, u kterého si kromě závodů dětí i dospělých vychutnáte i domácí chleby.

Nejmladší folkloristy sdružuje od roku 2000 Lužičánek a zhruba patnáctka dětí z první až třetí třídy nově od loňska navštěvuje **Folklo-**

Vodní skauti

foto: Radek Klvač

ty a brontíky, vždy lákavý: někdy prší, fouká, bývá zima. Přesto je potřeba vést děti k vykročení z komfortní zóny, odměnou jim budou nezapomenutelné zážitky, četná dobrodružství, pevná přátelství a společné chvíle nejen u táboráků.

Zapomenout rozhodně nemůžeme ani na **tradice a folklor**, které k naší dědině prostě patří. I přes malý počet krojované mládeže ve **Slováckém krúžku** se daří kromě tradičních hodů organizovat i další

úspěšné akce, například velikonoční košť, na který se sjíždí lidé z širokého okolí, fašankovou obchůzku nebo krojový ples, který díky podpoře obce a inspirativním nápadům především paní J. Maršákové na jeho oživení (módní přehlídka, folklorní kalendář) po letech opět přilákal řadu Lužičanů. Kvalitu nadšených folkloristů dokládá i návrat titulu stárka Podluží do Lužic v roce 2018, kdy jej po téměř dvou dekadách od opakovaného triumfu Š. Hubačky získal T. Neugebauer.

Stárka Podluží 2018 Tomáš Neugebauer

foto: Karel Čepera

rek. Nedílnou součástí výchovy mladých muzikantů je také již celých patnáct let **Dětská cimbálová muzika z Lužic**. Za ta léta cimbálkou prošla pod vedením paní I. Šimčíkové (od r. 2009) celá řada dětí a většina z nich u muziky zůstala. Že je úroveň lužické cimbálky vysoká, se mohou domácí i přespolní přesvědčit na nejedné akci, kde sehraná parta mladých muzikantů sklízí úspěch.

Tradice našeho regionu bezpochyby udržuje také jeden z neaktivnějších spolků u nás, totiž ten muzejní. Od roku 2005 zvládá

Cimbálová muzika Lužice

foto: Eva Výmolová

Starý kvartýr

foto: Petra Lorencová

uspořádat 4 výstavy ročně, čímž se mu povedlo Starý kvartýr dostat do povědomí nejen Lužičanů, ale i turistů z dalekého okolí. Starý kvartýr se díky členům **Muzejního spolku** s předsedkyní paní T. Hromkovou stal centrem lužického kulturního dění.

V Lužicích máme ale i celou řadu velmi aktivních spolků, které se do výše zmíněné trojice oblastí zařadit nedají, ale tvoří nedílnou součást života obce. Patří mezi ně **Klub seniorů**, který funguje od roku 2005 a pyšní se dnes více než 130 členy. Ti nejen že jezdí na společné výlety, zajímavé zájezdy a společně posedí na již tradiční Josefské zábavě, ale také aktivně spolupracují s ostatními spolky a pomáhají při různých akcích v Lužicích. Každoročně rovněž smekáme klobouk před tzv. koláčkovou četou, která za 12 let své existence napekla bez nadsázky statisíce sladkých dobrot.

Dalším velmi aktivním spolkem je **Klub česko-francouzského partnerství** (zal. v r. 2009), který dnes sdružuje zhruba šedesátku nadšenců. Partnerství Lužic s Isdes

Koláčková četa

foto: Petra Lorencová

Klub česko-francouzského partnerství

foto: Členové klubu

se od svého vzniku stalo skálopevným propojením plným přátelské atmosféry a smíchu, což potvrzuje každoroční setkávání těchto dvou odlišných, a přesto tak blízkých kultur. Současná předsedkyně paní J. Ličeníková potvrzuje, že díky celé řadě akcí pořádaných klubem (za všechny jmenujme fašankovou zábavu, soutěž Rozkvetlé Lužice nebo letní turnaj v pétanque) Lužičané poznávají francouzskou kulturu a nebojí se bořit jazykové bariéry, které jsou jen zdánlivou překážkou hlubokého přátelství.

Opomenout však nesmíme ani spolky, které i přes svůj menší rozsah co do počtu členů tvoří neoddelitelnou součást obce. Patří mezi ně lužický **chrámový sbor**, který doprovází nejen všechny slavnostní bohoslužby v roce, ale vystupuje se starými party lužické farnosti i novějšími písněmi také na dalších akcích.

V Lužicích to zkrátka žije, a i když start tohoto jubilejního roku zhatil zákeřný virus, pevně věřím, že společenský a kulturní život opět nabere na obrátkách. Všechny

Chrámový sbor

foto: Růžena Hasilová

spolky se s nadšením, jako každý rok, představí na zářijovém Dni kopce. Díky dlouhodobé podpoře ze strany obce mohou vzkvétat, nezanedbatelnou podmínkou je ale také aktivní účast a příchod nových členů: podpořme je proto, přijďme se podívat a zjistit, co všechno se v Lužicích děje, co tu funguje. Nezapomínejme, že zapojit se do

života obce, ve které žijeme, je předpokladem pro to, aby se z ní stalo místo, kde se bude dobře žít.

Tereza Hemzová
členka redakční rady

VŠEM SPOLKŮM BYLY POLOŽENY TŘI SHODNÉ OTÁZKY:

Co se jim za poslední dobu povedlo, na co jsou hrdí?

S jakými problémy se potýkají?

Co plánují, co by si přáli do budoucna?

BRONTOSAURI: ZČ HB BRĎO VLKANI – ODDÍL ŽABIČKY LUŽICE

Jsme hrdí na naši dlouholetou tradici vedení dětských oddílů a péči o přírodu. Hnutí Brontosaurus na podzim roku 2019 oslavilo 45 let fungování. Náš základní článek u toho nesměl chybět a velikou měrou se podílel na organizaci této akce, která čítala okolo tisícovky lidí. Díky našemu táborovému vybavení, které se nám daří neustále obnovovat a vylepšovat, a za to děkujeme i obci Lužice, přispíváme a pomáháme tvořit celorepublikový obraz organizace. Obzvláště pyšní jsme na naše letní akce, zejména na čtrnáctidenní dětský letní tábor, který již roky pořádáme v Horní Lhotici na Vysočině. Tábora se účastní na 40 dětí z Lužic a okolních obcí. Nic z toho by se však nepodařilo, pokud by nefungovala celoroční pravidelná oddílová činnost – oddíl Žabičky. Fungují v obci již více než patnáct let. Za tu dobu se v něm vystříдалo mnoho vedoucích i dětí a máme velikou radost, že mnoho z nich se neustále zapojuje a pomáhá nám organizaci budovat a vylepšovat.

Žabičky Lužice

foto: Zora Damborská

Naším přáním je, aby byl mezi dětmi zájem o činnost oddílu Žabičky v Lužicích. Aby byly děti aktivními členy našich oddílů, účastnily se výprav, jezdily na tá-

bory, vytvářely si přátelství na celý život, zdokonalily se v tábornické činnosti a upevnily si svůj vztah k přírodě.

Zora Damborská

JUNÁK – SKAUTI LUŽICE

Za poslední roky se nám ve skautu daří postupně renovovat táborový plac a obnovovat vybavení. Opravili jsme střechu na táborové chajdře, kompletně obnovili most, přes který vstupujeme na naši louku. Ioni jsme vyrobili několik nových podlážek pod stany, máme

od loňského roku dvě nová teepee, ve kterých spí mladší vedoucí. Spoustu práce nás samozřejmě ale ještě čeká. Rádi bychom koupili nové plachty na stany pro děti, letos máme v plánu obnovit koryta na umývání rukou. Tato práce nikdy nekončí, ale jsme rádi, že

postupnými kroky se na táboře máme líp a líp.

Skaut ovšem není jenom o táboru. Jsme rádi, že se naše děti pravidelně účastní skautských soutěží a vozí velmi krásná umístění. Velké díky všem vedoucím, kteří je na soutěže připravují! Obecně jsme velmi hrdí

na každého člena, který ve skautu vydrží od malého dítěte až do věku vedoucího. Bez těchto lidí bychom fungovat prostě nemohli. Mladí lidé mají často spoustu koníčků a časem jsou bohužel nuceni vybrat si pouze některé z nich. Skaut může sice mnoho nabídnout, ale také mnoho bere. Přes rok se každý týden věnujeme dětem na schůzkách, o vi-

kendež jezíme na výpravy, téměř polovinu prázdnin pak trávíme na táborovém placi. To nám například neumožňuje chodit přes léto na brigády a podobně. Vedoucích je proto obecně nedostatek. Netýká se to pouze našeho střediska, tento problém pozorujeme v podstatě všude. Naše činnost je totiž dobrovolná a často velmi náročná.

Do budoucna bychom si samozřejmě přáli, aby nás bylo stále víc – jak dětí, tak dospělých. Nejde ale pouze o to, aby nás bylo hodně, ale taky bychom byli rádi, kdyby v nás stále zůstával skautský duch a my si jako do teď užívali tábory a další společné akce ve výborném kolektivu, který máme.

Lucie Nováková

RODINNÝ VODNÍ SKAUTING

„Táto, mámo, zažij se mnou dobrodruží“ bylo naše motto, když jsme oddíl rodinného vodního skautingu zakládali. Za dva roky činnosti jsme s našimi dětskými i dospělými členy zažili už hodně dobrodružství a stali se průzkumníky i cestovateli, táborníky i dobrodruhy, vodáky i plavci. Podařilo se nám vytvořit partu více než třiceti dětí, se kterými jejich rodiče aktivně tráví nenahraditelný společný čas. Podařilo se nám najít zázemí pro naši činnost i pro naše vodácké vybavení. Zapojili jsme se i do společenského a kulturního života v našich Lužicích (Tříkrálová sbírka, fašáň, oddílová májka, velkopáteční velikonoční hrkání, hody, Den kopce, adventní setkání nebo putování s betlémským světlem a Pannou Marií). Pluli jsme již na vodách několika našich řek, zúčastnili se slavného závodu Prahou přes 3 jezy a měli mnoho akcí ve vodě, na vodě i na souši. Ale asi největším úspěchem je spokojenost více než šedesáti vodních skautů z Lužic, jejich rodin a mladších sourozenců, kteří se pravděpodobně brzy také stanou vodními skauty.

Naším největším úkolem do budoucna je vytvořit v oddílu posádkový systém, který zajistí každému benjamínkovi, žabce i čolkovi, skautce i skautovi i aktivním rodičům plnohodnotný program s možností dalšího osobního, skautského

i vodáckého rozvoje. Potřebujeme najít nebo si vychovat skautské rádce – kormidelníky, vedoucí z řad ochotných rodičů, kteří nám pomohou s oddílem.

Dobrodružství, příroda, charakter a kamarádi jsou hlavní klíčová slova poslání skautské činnosti. Moc si přejeme, aby naše děti do oddílu

chodily rády a s nadšením. Pokud se nám podaří i v dalších letech naši členskou základnu udržet nebo lépe rozšířit, pokud se nám podaří realizovat naše vodácké sny na vlastní loďnici u řeky Moravy, plavbu pod plachtami nebo v motorové lodi na Baťově kanále, pokud se budeme moci účastnit velkých akcí vod-

ních skautů v celé České republice i zahraničí, bude naše touha po dobrodružství, snaha o poznání přírody, potřeba zdokonalování vlastního charakteru i přání zažívat vše krásné v partě těch nejlepších kamarádů naplněna.

Miroslav Havlík

KLUB ČESKO-FRANCOUZSKÉHO PARTNERSTVÍ

Myšlenka vytvořit a vyvinout vztah mezi obcemi dvou evropských zemí vznikla před více než patnácti lety a postupným vývojem se vytvořilo partnerství dvou obcí, které plně funguje až do současnosti. Klub česko-francouzského partnerství se stal součástí života obce. Klub nebyl a není závislý jen na dotacích obce a svou činností se snaží získat prostředky, které po-

máhají při uskutečňování různých akcí a událostí.

Ohlédnou-li se a zapřemýšlí, co se v rámci partnerství povedlo, zjišťují, že je toho mnoho a určitě se najde něco, na co zapomenou. Navázala se přátelství mezi lidmi odlišných kultur. My jsme poznali francouzské zvyky a přátelé české zvyky a tradice. Měli jsme možnost navštívit spoustu krásných míst

ve Francii a dali jsme možnost našim přátelům vidět krásná místa v České republice. Přátelství není uskutečňováno jen oficiální cestou, díky sociálním sítím jsou mnozí v kontaktu, a to i ti, kteří se třeba viděli jen krátce.

Na podzim jsme se s vedením obou obcí a klubů dohodli na trochu jiné koncepci při vzájemných návštěvách. Hlavní myšlenkou je

Klub česko-francouzského partnerství ve Francii

návštěva přátel v Isdes, ale také poznávání jiných částí Francie. Přátelé nám nabídli poznat oblast Burgundska. Nabídku jsme přijali. Připravený program jsme však z epidemiologických důvodů odložili na příští rok. Budeme rádi, když se k nám na návštěvy přidají zástupci jiných spolků a organizací v obci, tuto koncepci budeme vytvářet společně s vedením obce.

Jsem ráda, že jako předsedkyně mám kolem sebe přátele, kteří svojí ochotou, dobrosrdečností a vytváře-

ním příjemné atmosféry přispívají ke zdárnému průběhu všeho, co se v rámci naší činnosti děje. Jsem si vědoma, že jazyková bariéra je ta první, u které se mnozí z nás zastaví. Vím však, že jsou mezi námi ti, kteří s překladem či tlumočením rádi pomohou. I vzdálenost do Isdes mnohé odradí. Francouzští přátelé řeší cestování letadlem a osobními auty. My při společné návštěvě využíváme autobus, ve kterém panuje vždy dobrá nálada. Vřelá a upřímná přijetí od našich přátel a spousta

zážitků, které si z Isdes odvážíme, tyto bariéry zcela jistě odstraňují.

Za všechny členy Klubu česko-francouzského partnerství přeji všem čtenářům pevné zdraví, příjemné letní dny. A věřte, že už teď se těšíme na setkání nejen s vámi například při pétanque, ale také na to, až se uvidíme s francouzskými přáteli a uslyšíme Bonjour, Merci, Merci beaucoup, Ça va?, Ça va bien, Santé!

Mgr. Jana Ličeníková

CHASA – SLOVÁCKÝ KRÚŽEK LUŽICE

Když se ohlédnu, za jeden z největších úspěchů posledních let považuji to, že se nám podařilo vykresat z velikonočního koštu, jenž byl dlouho pouze maličkou akcí s účastí nepřevyšující sto osob, velkou akci, na kterou se sjíždí lidé z celého okolí. Poslední dva roky se rovněž daří oživit krojový ples, který bohužel dlouhou dobu skomíral. Nutno podotknout, že na tomto oživení má zásluhu obec Lužice a především paní Jana Maršálková, díky které se daří propojit ples se zajímavým doprovodným programem. Myslím, že velkým zážitkem bylo rovněž účinkování v pořadu „Dědinečko moja“ v rámci festivalu Podluží

v písni a tanci, kde jsme nacvičili spolu s ostatními lužickými spolky Slováckou svatbu dle Josefa Kopeckého.

Zásadním problémem Slováckého krúžku v posledních letech je úbytek aktivních členů.

Po silné generaci, která zde byla před námi a disponovala více než čtyřiceti členy, jsme rádi, když se nás na hody sejde alespoň patnáct. Kde tento úbytek však nejvíce pociťujeme, je zejména chystání hodů, které je velmi náročné – po psychické i fyzické stránce.

Je veliký rozdíl, jestli se na této nelehké práci podílí přes čtyřicet krojovaných, nebo sotva patnáct,

jak je tomu dnes. Naším největším přáním je tak příchod nových mladých krojovaných. Dále bych si přál, aby se krúžek i v dalších letech zabýval udržováním slováckých tradic, protože chasa bez toho, že by uměla u pohárku dobrého vína zazpívat podlužáckou táhlici nebo zatančit verbuňk či vrtěnou, nemá dle mého názoru smysl. Výzvou do budoucna, která se však neobejde bez veliké podpory obce, je nahrazení staré konstrukce „zeleného“, která již dosloužila. Přáli bychom si, aby byly hody zachovány v centru obce v prostoru u obecního úřadu, kam tradičně patří.

Tomáš Neugebauer

MUZEJNÍ SPOLEK A STARÝ KVARTÝR

Muzejní spolek v Lužicích byl založen v srpnu roku 2004. Jeho hlavním cílem bylo zachování Starého kvartýru, který má svou historii, a jeho zařazení mezi významné objekty Lužic.

Dům č. p. 116, řečený Starý kvartýr, patří k nejstarším domům ve vesnici. Nejstarší dosud zjištěnou písemnou zmínkou o „quartieru“ je retrospektivní zápis

školní kroniky z roku 1878 vztahující se před rok 1828, ve kterém se praví, že kvartýr byl mimo jiné využíván i jako školní budova. Pojmenování snad získal v dobách povinného ubytování vojska v jednotlivých obcích. Obvyčejným vojákům musela stačit sláma ve stájích u sedláků, ale důstojníci byli „nakvartýrováni“ do kvartýru.

Ještě v roce 2003 to byl značně

zechátralý a zanedbaný dům bez elektřiny, vody. Byl určen k demolici. Za jeho záchranu se psaly petice, vedly se diskuse o jeho bytí a nebytí. Proto vznikl Muzejní spolek, který měl zajistit jeho úspěšnou budoucnost. Jeho členové odvedli obrovský kus práce a ze starého domu se stalo místo, které neodmyslitelně patří ke kulturnímu životu obce.

Od roku 2005 Muzejní spolek

pořádá na Starém kvartýru výstavy, jejichž zaměření je velmi rozmanité. Některé mapují dřívější život v Lužicích, jiné seznamují s lužickým folklorem. Svou tvorbu zde pravidelně představují lužičtí občané. Jako výstavní síň jej rádi využívají i malíři a sochaři z jiných měst a obcí. Výstavy také připomínají významná výročí obce. Na vernisážích vystupují žánrově i věkově různorodé skupiny.

V depozitáři je více než 600 exponátů – oděvů, nářadí a nástrojů, které jsou průběžně součástí výstav. Pro jejich uskladnění se nám podařilo získat další skladové místnosti.

Prostory Starého kvartýru jsou otevřeny i pro další akce. Konají se zde besedy, literární čtení, setkání kronikářů. Každý rok přibývají nové akce, např. divadelní vystoupení pro děti, velikonoční a vánoční dílničky pro děti, na výstavy přinášíme nové nápady (ochutnávky). Nově se účastníme i akce Víkend památkových domků, objektů lidového stavitelství a malých muzeí.

Různorodost akcí se zaměřuje na všechny věkové skupiny – MŠ, rodiče s dětmi, ZŠ, dospělé a seniory.

TJ BANÍK

Fotbalovému dorostu se podařilo postoupit v sezoně 2018/2019 do krajských soutěží. Tento postup byl v rámci místního fotbalu první v historii.

Největší potíží všech odvětví, tedy i fotbalových, je celkově nedostatek dětí o sport. Sportovních odvětví je dnes mnoho. Financování také není většinou problém, i když na rozhazování zrovna není. Nicméně bez zájemců se nedá tvořit. Každý vidí v televizi sportovní hvězdy, jejich závatné odměny. Jen několik

Starý kvartýr získal i svoji turistickou známku.

Na kvartýru si návštěvníci mohou v příjemném prostředí zavzpomínat na staré časy a prohlédnout si vystavené exponáty. Téměř každou neděli je zde přivítají ochotní členové Muzejního spolku, kteří je provedou všemi místnostmi.

V současné době má Muzejní spolek 25 členů, kteří se aktivně účastní zvelebování Starého kvartýru a organizace nejrůznějších

akcí. Odměnou je jim každoroční poznávací zájezd. Rádi mezi sebou přivítáme nové členy, kteří přijdou s dalšími nápady a přispějí k dalšímu rozkvětu obce.

Muzejní spolek se stal nejproduktivnějším spolkem v Lužicích. Podařilo se nám prosadit Starý kvartýr do povědomí Lužičanů i turistů jako významné kulturní místo a muzeum.

*Tatiana Hromková
předsedkyně Muzejního spolku*

málo lidí si ale dokáže představit, co to stálo dřiny a potu. A nejde jen o úsilí samotného jedince, ale i rodiny, oddílů, zázemí. Dnešní děti přijdou s dresem Messi, Ronaldo či Nedvěd. Trenér po nich chce běh, kotrmelec, někdy zvýší hlas a už je problém, už se končí.

Přejeme si hlavně udržení sportu v obci. Snad se nemýlím, když řeknu, že fotbal k vesnici patří. Když se ale podívám na složení hráčů, většina je přespolních. Místním se nějak nechce. A plány do budoucna? Samozřejmě by se nám líbily nové kabiny, koupelny, zázemí. Je nutno

si ale říct, že zbudovat něco, co se nakonec mine účinkem a zůstane nevyužito, je trochu zbytečné. Proto jsme skromnější a budeme rádi, když se nám podaří fotbal udržet. Různá pozlátka pak můžou přijít později.

Petr Slatinský

VČELAŘI

Včelaři mají v Lužicích významnou podporu obce. Postupně se rozvíjeli, nejdříve v domečku kousek od nádraží, tehdy se povedlo vychovat první včelaříky – mládež, ze které se nakonec mohou stát včelaři. Pak v nyní rekonstruovaných prostorách pro Junáky a Brontosaurus byly dva kurzy pro dospělé, ze kterých vzešlo celkem 11 včelařů, kteří jsou dnes jádrem spolku. Nakonec jsme pro spolkovou činnost od obce dostali nádherný srub a naši členové upravili areál arboreta na Kratinách. Zapojili se i přátelé, kteří včelaři nejsou, ale není jim jedno, jak budou Lužice vypadat, a mají vztah k přírodě. K arboretu přibyla i včelařská stezka, kde jsou vysázeny dřeviny z celého světa, které mají rády i naše včeličky. Ve srovnání s okolními včelařskými ZO jsme na tom velice dobře.

Jsme zaměřeni na výchovu mládeže k lásce k přírodě a včelám. Absolventi kroužku se v soutěži Zlatá

včela umísťují na předních místech již po několik let. V roce 2017 jsme pořádali oblastní kolo soutěže Zlatá včela u nás v Lužicích. Zkoušet děti z kroužků poloviny Moravy si vyžádalo prostory, množství učitelů. Organizace byla velmi dobře hodnocena. Významně pomohla lužická základní škola a Sokol.

Do budoucna chceme pokračovat se vzděláváním mládeže, zachováním včel a zvelebováním obce sázením stromů a keřů, osvětou a propagací zdravé přírody, kterou musíme uchovat pro další generace.

Oldřich Ištvanek

LUŽIČTÍ MUŽÁCI SLAVÍ 20 LET

Lužičtí mužáci

foto: Petra Lorencová

Lužičtí mužáci jsou spolkem dospělých chlapů, kteří mají kladný a pozitivní vztah k folkloru, tradicím, lidové písničce, kroji, mají rádi společné zpívání, nacvičování a vystupování. Působíme u nás v Lužicích už 20 let a patříme k autentické součásti lužického společenského a kulturního života. Je nám spolu dobře, byť se dokážeme pohádat, neshodnout, mít na mnoho věcí rozdílné názory... Náš počet se pohybuje od cca 12–14 chlapů na samém počátku v roce 2000 až po dnešních cca 20 členů. Někteří jsou v našich řadách od samého počátku, jiní docházeli průběžně. V čele sboru stojí postupně Ivo Makudera, Josef Krchnivý, Tomáš Maršálek, Vlastimil Magdolen, o uměleckou stránku se již léta stará Pavel Král.

V roce 2010 jsme u příležitosti 10. výročí založení sboru vydali CD „Tú lužickú dědinú“, letos jsme nazpívali CD nové, vzhledem k epidemiologické situaci se nyní potýkáme s problémy při jeho dokončování, ale ty do konce roku určitě překonáme a nové CD spatří světlo světa. K naší činnosti patří věci a události, jež se pravidelně a vlastně každoročně opakují, stejně jako různé akce jedinečné a jednorázové. K těm prvním patří sobotní předhodoový večer na počátku července, probíhá už léta v naší režii, dále pak pomoc místní chasě při organizaci zářijového vinobraní a na konci prázdnin pořádáme už 10 let tradiční závod malotraktorů, traktorů a jiných podivných vozidel „Prkačcup“. Léta se také účastníme tradičního setkání mužských sborů na Podluží, kde patříme ke sborům největším a nejmladším. Ale i my stárneme. Letos jsme právě měli toto setkání organizovat v květnu v Lužicích, nepříznivé okolnosti nám však tento záměr překazily.

V rámci jednorázových akcí pak na pozvání jezdíme různě po Slovácku na akce, které pořádají různé jiné sbory podobného ražení, jako je ten náš. A tak jsme už zpívali různě

ty do konce roku určitě překonáme a nové CD spatří světlo světa.

K naší činnosti patří věci a události, jež se pravidelně a vlastně každoročně opakují, stejně jako různé akce jedinečné a jednorázové. K těm prvním patří sobotní předhodoový večer na počátku července, probíhá už léta v naší režii, dále pak pomoc místní chasě při organizaci zářijového vinobraní a na konci prázdnin pořádáme už 10 let tradiční závod malotraktorů, traktorů a jiných podivných vozidel „Prkačcup“. Léta se také účastníme tradičního setkání mužských sborů na Podluží, kde patříme ke sborům největším a nejmladším. Ale i my stárneme. Letos jsme právě měli toto setkání organizovat v květnu v Lužicích, nepříznivé okolnosti nám však tento záměr překazily.

V rámci jednorázových akcí pak na pozvání jezdíme různě po Slovácku na akce, které pořádají různé jiné sbory podobného ražení, jako je ten náš. A tak jsme už zpívali různě

na Podluží, Hornácku, Uherskohradištsku, v Hodoníně...

Ale zpívali jsme i u vysoké pece v Ostravě, na Sněžce, v podzemním bunkru atd. Všude tam jsme se dostali v rámci našich pravidelných jarních a podzimních výletů, kam jezdíme buď pouze v chlupské sestavě, nebo (především pak na jaře) i s našimi drahými polovičkami či dětmi. Jen letos nás praštěný koronavirus v našem rajování přibrzdil.

Jsme rádi a ceníme si pomoci obce, která naši činnost léta podporuje – finančně, materiálně, technicky.

Jsme připraveni i nadále zůstat součástí života a atmosféry v obci, jsme připraveni v rámci našich možností být obci nápomocni a neobracet se k ní zády.

Věříme, že se budeme s vámi v obci na různých akcích potkávat a společně prožívat příjemné a veselé chvíle u lidové písničky a lidové muziky. Těšíme se na to.

Lužičtí mužáci

Školství – KDYŽ SE LOUČÍ DEVÁČÁK

Za normální situace bych psala, jak jsem si poslední půlrok na své milované základní škole užila, ale to nemůžu. Pár předešlých měsíců jsem mohla některé spolužáky a učitele vidět pouze díky videohodinám.

Celá třída jsme se těšili na Noc s Andersenem, kde teda ty koleje, jako velcí, už konečně povedeme my. Bohužel, ani takové akce nám koronavirus a celková karanténa nepovolily.

Když ale trochu zavzpomínám, ty pěkné chvíle tu byly. Hezké školní výlety, předešlé noci ve škole, karnevaly, sportovní akce a ostatní. Vždy se mi na naší škole líbila ta aktivita, zapojení do soutěží a závodů mezi ostatními školami.

Taky musím zmínit to, že jsme byli a pořád jsme skvělý kolektiv. Stáli jsme při sobě, i když někdy to bylo horší. Tolik kamarádkých vztahů co se vystřídalo...

Nemůžu zapomenout ani na učitele, kteří jsou velkou součástí našeho života ve škole. Naše třída už vystřídala dost třídních učitelů. Byli jsme spokojeni i nespokojeni. Vždy jsme ale ve všem hledali pozitivita.

Mrzí mě, že budu muset začít mluvit v minulém čase a na všechno jen vzpomínat.

Stejně to všechno tak rychle uteklo, že jsme to ani my sami nestihli postřehnout. Pamatuji si, jak jsme každý rok na druhém stupni psali slohové práce, jaké je to být šestáčkem, sedmákem, osmákem a teď? Píšeme o devátáčích a o úplně posledním roce.

Abych napsala i nějaké to pozitivum – máme ještě jeden měsíc, ve kterém musíme všechno dohnat a užít si to.

I když jsem nadávala, vztekala se a nechťela ráno vstávat, stejně na to

všechno budu v dobrém vzpomínat a bude mi to chybět...

Karolína Pecková

Přemýšlím nad zadáním této slohové práce a vlastně ani nevím, jak bych měla začít. Je těžké loučit se s lidmi a s věcmi, se kterými jste byli ve styku dennodenně celých devět let. Ale všechno někdy končí, přesně tak jak končí má docházka do této školy. Každý rok jsem se tak jako ostatní žáci těšila na konec školního roku. Vždycky jsem si říkala: „Hurá, začínají prázdniny.“ A nikdy se mi nechtělo zpátky do školy. Nebylo to jinak ani při nástupu do deváté třídy. Ovšem čas běžel a já jsem začala pociťovat spíše smutek nežli radost. Budu se muset rozloučit s částí svého krátkého života.

Chtěla bych poděkovat naší třídní učitelce Marcelce Komendové, ale i celému učitelskému sboru. Díky vám jsme všichni takoví, jací jsme. Nejen, že jste mě naučili spoustu

zajímavých věcí, ale také jste pro mě byli téměř jako druzí rodiče a připravili jste mě na dlouhou cestu života. Nikdy nezapomenu na školní výlety, přednášky, společné zážitky.

I tento školní rok jsem s nadšením čekala na všechny akce, při kterých devátáci pomáhají. Na něco jsem se dokonce těšila už od páté třídy. Toužila jsem dělat prefekta na noci s Andersenem, ale bohužel dnešní situace koronaviru nám nepřála a tahle akce se neuskutečnila. Nebo také nebylo možné jet například na výlet do Anglie nebo třídní výlet do Prahy.

Vše se tedy pomalu blíží ke konci. Když už jsme se nemohli zapojit do akcí a mít další zážitky se spolužáky, přála bych si alespoň, aby se uskutečnilo rozloučení v takzvaném znamení posledního zvonění, které se koná každoročně na školním dvoře, kde se s celou devátou třídou loučí ostatní ročníky a celý učitelský sbor. Zbývá jen pár dní, kdy spolu jako jeden celek

zasedneme do starých známých lavic v naší malé škole. Bude mi smutno. V životě to tak je, prostě a jednoduše každý konec má nějaký nový začátek. Každý půjdeme svou vlastní cestou plnou překvapení a za novými zážitky.

Klára Dubšíková

Blíží se konec školního roku 2019/2020 a s ním i konec mojí školní docházky na ZŠ Lužice. Nechce se mi tomu ani věřit, že za pár dnů už tam nebudu chodit. Za devět let na této škole jsem se naučila plno věcí a zažila plno zážitků, pěkných i nepěkných, pár z těch největších se mi vrylo do paměti.

Mezi moje největší zážitky patří zápis do první třídy, první vysvědčení, lyžařský kurz, škola v přírodě, školní výlety a plno dalších. Na naší škole byly vždy super školní

akce, moje nejoblíbenější byla Noc s Andersenem.

Na devátou třídu jsem se moc těšila. I když příchod do ní znamenal více učení, hlavně kvůli přijímačkám. Poslední měsíce před koncem deváté třídy nebyly takové, jaké jsem si je představovala, ale to neznamená, že na ně nebudu ráda vzpomínat.

A nyní bych chtěla poděkovat všem učitelům za to, co mě za celých devět let naučili. Budu na vás s radostí vzpomínat. Obzvlášť děkuji své třídní paní učitelce Marcelce Komendové, která mě a mou třídu učila na druhém stupni. Děkuji Vám za všechno, co jste mě naučila, na Vaše mluvní rozcvičky nikdy nezapomenu ☺. Děkuji také svým spolužákům – za hezké chvíle a za to, že jsme byli dobrý tým a drželi vždy pospolu. A nakonec děkuji i všem ostatním zaměstnancům

školy, bez paní uklízeček a pánů školníků bych se necítila ve škole tak dobře.

Po Prima škole Lužice se mi bude velmi, velmi, velmi stýskat, protože to tam bylo opravdu moc PRIMA!!!

Adriana Jelínková

Po devíti letech se náš společný čas blíží ke konci. Devět let jsem strávila na lužické škole s tou nejlepší třídou, jakou jsem si vůbec mohla přát. S učiteli, kteří tu pro nás vždycky byli, pomohli nám, vysvětlili učivo a naučili. Dovedli nás až sem.

Pojďme si tak trochu připomenout tu naši cestu. První třída – natěšení prvňáčci, kteří toho ještě moc neví, a třídní paní učitelka Smolková. Naučila nás psát, číst, počítat. Druhá třída – těžší učivo, ale i přesto jsme to zvládli.

Třetí třída – paní učitelka Vydrová a úplně jiný styl učení, na který jsme si museli zvyknout. Jeli jsme na školu v přírodě, kde jsme si to dost užili. Čtvrtá třída a nové předměty – do té doby prvouka, teď už přírodověda a vlastivěda.

Pátá třída – paní učitelka Ryšánková a náš poslední rok na prvním stupni. Vynášeli jsme Morenu a naučili se zase další věci.

Šestá třída – paní učitelka Komendová a spousta změn, na které jsme si museli zvyknout. Na vysvědčení už nebyla čísla, ale slova, měli jsme čím dál víc předmětů a taky na skoro každou hodinu jiného učitele. Sedmá třída a náš první lyžař. Neskutečný zážitek být s třídou celý týden, bez rodičů (i když moje mamka tam se mnou byla jako zdravotník), sice s učiteli, ale bez učení. Krása. Osmá třída a nám začalo čím dál víc dochá-

zet, že našich devět let se blíží ke konci, přibýly nám nové předměty – chemie a němčina a taky jsme se museli snažit, protože vysvědčení se píše na přihlášku na střední školu. A teď jsme tady, v deváté třídě. Náš poslední školní rok začal nejlíp, jak mohl, nafotili jsme kalendář v krojích a myslím, že výsledek je opravdu krásný. Připravovali jsme spoustu akcí, tančili zumbu o přestávkách a mezitím si vybírali střední školy – někteří měli jasno, jiní tápali dost dlouho. Od září jsme se připravovali na přijímací zkoušky. Pak přišly Vánoce, vánoční prázdniny, během nich někteří pilně nacvičovali moravskou besedu, kterou jsme pak předvedli spolu s ostatními na krojovaném plese. Někteří z nás odjeli na týden na lyžařák. Taky jsme poctivě nacvičovali polonézu, kterou jsme pak zahájili ples školy (děkujeme paní učitelce

Líčeníkové, že s námi měla tu trpělivost). Pomalu se blížil termín odevzdání přihlášek, a tak jsme je odevzdali. Začali jsme připravovat Noc s Andersenem, jenže jsme ji už nestihli uskutečnit, přišel koronavirus a s ním karanténa a uzavření škol. Posunuly se nám přijímačky a náš poslední půlrok jsme zůstali doma. Teď už s tím nic neuděláme, nařízení vlády se musí respektovat.

Doufám, že budeme mít příležitost alespoň se pořádně rozloučit, když už jsme nemohli uspořádat všechny ty akce.

Jsem moc ráda, že jsem tuhle školu navštěvovala celých devět let. Nevím, kde jinde bych našla tak dobré spolužáky a učitele.

Děkuji všem za těch krásných devět let a doufám, že na naši třídu se jen tak nezapomene.

Julie Skočíková

Starostovské ohlédnutí

Přede mnou se během novodobé historie Lužic ve funkci starosty vystřídali dva lidé – pan Radovan Rutar a Ing. Jaroslav Kreml. Délka funkčních období obou mých předchůdců jasně dokazuje, že byli zvoleni několikrát po sobě, což svědčí o kvalitě jejich práce. Tu ještě více ukazují samy Lužice a vše, co se v nich za tu dobu vybudovalo či odehrálo. I proto jsem oba bývalé starosty při příležitosti výročí obce požádal o malé ohlédnutí a zodpovězení několika otázek.

Tomáš Klásek, starosta

1. Stál jste v čele obce v letech 1992–2002. Co se z vašeho pohledu v tomto období v obci nejvíce povedlo?

Povedlo se odkanalizovat obec. Díky dotaci od státu a velkému zatížení obecního rozpočtu. Velké plus bylo také zřízení pobočky ZUŠ Dolní Bojanovice.

2. Které největší problémy jste museli v orgánech obce v tomto období řešit?

Jak je výše uvedeno – odkanalizování obce.

3. Co vám přineslo největší radost a uspokojení?

Spolupráce s okresním shromážděním obcí. Vstřícnost firem ochotných spolupracovat s obcí. V neposlední řadě oživení kultury v obci – koncerty, ZUŠ, dětská cimbálová muzika...

4. Co byste popřál Lužicím do nejbližšího desetiletí?

Všem občanům hlavně zdraví! Obci ať vzkvétá a ať se jí daří v dalším budování parků, hřišť apod.

Radovan Rutar
starosta obce v letech 1992–2002

1. Stál jste v čele obce v letech 2002–2018. Co se z vašeho pohledu v tomto období v obci nejvíce povedlo?

Z hlediska úspěšně realizovaných investičních akcí dominují dvě. První je sportovní hala, ve které jsou kvalitní podmínky jak pro výuku tělesné výchovy žáků ZŠ, tak pro sportovní využití volného času občanů všech věkových kategorií. Druhou je rekonstrukce ulice Velkomoravská, kde vedle zvýšení bezpečnosti dopravy (vítězný projekt celostátní soutěže „Cesty městy“) došlo k zásadní urbanistické změně (cyklostezky, parkovací místa, výsadba zeleně, zasakování dešťových vod). Dále sem patří výstavba ulic Dobrovolského a Kratiny, cyklostezka do Hodonína, areál Cihelna, revitalizace hřbitova a výstavba sběrného dvora.

V oblasti ekologie byla obnovena jedna čtvrtina obecních lesů, vysázeny lipová alej do Bojanovic a ořechová do Josefova. Průběžně probíhala výsadba a údržba zeleně v obci. Rozšířeny byly plochy se zasakováním dešťových vod.

V návaznosti na předchozí vedení obce byla rozvíjena činnost obecní samosprávy, a to jak po stránce personální, tak v rozsahu činnosti. Podporou spolků, sportovních oddílů a komisí při radě obce byla aktivována početná část veřejnosti, která se svou činností podílela na směřování rozvoje obce. Zahájila činnost obecní policie a přestupko-

vá komise. Byla založena společnost Lutes s. r. o., která významně působí v údržbě životního prostoru a ve službách občanům. Velmi si vážím odbornosti a spolupráce se zaměstnanci obecního úřadu. Významný podíl na docílených výsledcích od roku 2002 do roku 2018 má vzájemná důvěra s paní místostarostkou Janou Ambrožovou.

2. Které největší problémy jste museli v orgánech řešit?

Permanentní zátěží bylo pracovat v souladu se stále se měnící legislativou a narůstající byrokracií.

Financování formou dotací neumožňovalo řešit aktuální potřeby obce. Převádění kompetencí ze státu na obec, respektive výdajů státního rozpočtu do výdajů rozpočtů obcí, negativně působilo na hospodaření obce. Dalším velkým problémem bylo nerespektování územního plánu obce.

3. Co vám přineslo největší radost a uspokojení?

I přes výše uvedené problémy byla dodržena strategie systematického a komplexního rozvoje obce.

4. Co byste popřál Lužicím do nejbližšího desetiletí?

Konstruktivní činnost samosprávy ve prospěch veřejnosti.

Jaroslav Kreml
starosta obce v letech 2002–2018

Vážení spoluobčané,

v odpovědích mých předchůdců p. Rutara a Ing. Kremla na čtyři shodné otázky se odráží jejich dlouholeté úsilí, nasazení, problémy, před kterými stáli a s nimiž byli konfrontováni, i radosti a uspokojení, jež jim práce ve vedení obce přinášela.

Dovolte mi, abych na jejich odpovědi navázal a předložil vám z mého pohledu hlavní výzvy, před nimiž obec stojí, stejně jako před podobnými stáli oba předešlí starostové, a které bude muset v nejbližších letech řešit. Zcela určitě přesahují funkční období stávajícího zastupitelstva.

Některé akce jsou již řešeny, některé jsou připravovány, o některých se v orgánech obce vedla diskuse, o některých je tato diskuse před námi.

Řešen a v nejbližších měsících i vyřešen bude problém stavu a rekonstrukce **Sokolovny**. Obec v minulých letech intenzivně usilovala o převedení celého areálu do majetku obce, což se stalo v roce 2017. Je dobře, že se podařilo na rekonstrukci zajistit finance a že se s kompletní rekonstrukcí započalo. Stav budovy to naléhavě vyžadoval a byl neudržitelný. Svědčí o tom stav mnoha konstrukcí a stavebních prvků, které se po jejich odkrytí a obnažení jevily. Sokolovna vyžadovala zásadní a komplexní stavební zásah, ten v těchto měsících probíhá. Výsledkem bude úplná rekonstrukce celé stavby a pěkný, opravený a novotou zářící objekt. Bude sloužit účelům sportovním i kulturním a společenským, tedy tomu, k čemu byl určen od začátku. Rekonstrukce interiérů pak vytvoří důstojné podmínky pro všechny tyto aktivity – nové šatny, sociální zařízení, hlavní sál, balkony atd.

Ve fázi projekční přípravy se nachází stavba **zdravotního střediska**. Na toto téma vedlo zastupitelstvo

v průběhu minulého roku několik diskusí. Výsledkem bylo opuštění dřívějšího záměru rekonstrukce stávajícího zdravotního střediska, zakoupení bývalého areálu Montpetrol, zadání několika architektonických studií nového střediska, jejich vyhodnocení a uzavření smlouvy o dílo s projekční kanceláří, která projektovou dokumentaci zpracuje. Podle smlouvy bude dokončena do listopadu 2020, následovat bude žádost o vydání stavebního povolení. Součástí příprav na tuto akci byla i dvě jednání se stávajícími lékaři, kteří měli možnost připomínkovat projektovou dokumentaci. Následovat budou jednání i se zdravotní pojišťovnou. Cílem a maximální snahou je výstavba nových lékařských ordinací, jejich kolaudace a předání cca do poloviny roku 2022. Kardinální otázkou u těchto záměrů zůstává financování. Rozlousknutí tohoto oříšku je před námi a bude zcela určitě obsaženo v rozpočtu obce na léta 2021 a 2022. Jsem přesvědčen, že nové zdravotní středisko s novými ordinacemi přinese další posun ve standardu naší obce z hlediska její občanské vybavenosti. Třítisícová obec by měla mít zajištěno základní lékařské pokrytí, měla by svým občanům zajistit na svém území základní lékařské ordinace a služby. Ozývají se i názory, že tato služba je zbytečná, že blízký Hodonín nám lékařský servis poskytne, že lékařské ordinace a jejich provoz by měly být věcí samotných lékařů. Nemyslím si to. Myslím, že obec by měla být ve věci lékařů a lékařských ordinací nápomocna, neměla by se k tomuto tématu stavět zády a měla by vytvářet pro lékaře, ale v neposlední řadě i pacienty, tedy občany obce, přijatelný lékařský servis a dostupnost lékařské péče. Toto jsou zásadní motivy, proč je z mého pohledu nezbytné zdravotnické služby v obci mít a zajistit. A to včetně angažmá obce na tomto poli.

Velice provázaný a vzájemně propojený je balík problémů vázící se ke **školním budovám**, jejich technickému stavu, provoznímu propojení atd. Stávající zastupitelstvo sleduje na tomto poli následující cíle:

1. Zajištění jedné řádné a dostatečné kuchyně, v níž by se centrálně vařily obědy pro potřeby školky, školy, zaměstnanců i cizích strávníků s odpovídající kapacitou a možností rozšíření. Pro tyto účely byla zvolena mateřská školka jako místo, kde by taková kuchyně byla situována.
2. Dle demografických údajů se ukazuje nezbytnost rozšíření mateřské školky o jednu třídu s kapacitou cca 20 míst. Zároveň je nezbytné mít na zřeteli variantní využití těchto prostor v případě, že třída nebude po určitou dobu potřeba. I zde se nabízí několik variant. Oba uvedené body bychom rádi měli v letošním roce vyřešené po stránce projekční.
3. Především na problematiku nové kuchyně se váže vybudování nové výdejny jídla a jídelny v přízemí základní školy, kam by se jídlo dováželo a vydávalo. Odpadnul by tím přechod dětí ze školy do stávající jídelny ve školní družině, a vše by se tak odehrávalo pod jednou střechou. Tento záměr bude znamenat stavební a provozní úpravy v celém přízemí budovy školy včetně propojení nových školních dílen s budovou školy tak, aby se žáci do dílen dostali „suchou nohou“. Tento záměr byl již zpracován formou studie a byl odsouhlasen zastupitelstvem obce. I zde by mělo být naší ambicí zpracování projektové dokumentace do konce tohoto roku tak, abychom mohli požádat o vydání stavebního povolení. Je mi jasné, že záměry v mateřské školce a v přízemí školy spolu bezprostředně souvisí, a proto by bylo vhodné tyto dva

stavební projekty následně spojit do jednoho projektu dotačního a požádat o dotaci na tento komplexní záměr.

Jeho cílem by tak bylo:

- a) Rozšíření kapacity mateřské školky.
 - b) Energetické a provozní úspory v rámci vaření v jedné centrální kuchyni včetně její kompletní technologické obnovy.
 - c) Uspokojení provozu školy omezením přecházení žáků a zaměstnanců mezi jednotlivými budovami.
 - d) Uvolnění prostor v budově školní družiny pro jiné využití – rozšíření provozu školní družiny, základní umělecká škola, spojení knihovny s aktivitami komunitního centra, malý sál pro potřeby obce.
- I tato varianta využití stávající budovy školní družiny byla formou studie prověřena a je možná. Koneckonců i letos rekonstruovaná kotelná v družině již z této studie vychází (vybudování nové kotleny a skladu materiálu).
4. Z výše uvedeného je patrný budoucí způsob využití budovy dnešní školní družiny. I tento záměr bude nutné nejprve projekčně připravit, což by měla být otázka příštího roku.
 5. A zůstává nám problematika hlavní školní budovy. Tento záměr bude nejsložitější a nekomplikovanější, a to především s ohledem na sladění stavebních a rekonstrukčních prací s provozem školy. Samotná budova vykazuje některé technické nedostatky, jež bude nutné řešit – vlhkost v přízemí objektu, zateplení budovy a z toho plynoucí energetické úspory, stav otopné soustavy, podlah, využití půdních prostor nové budovy školy pro potřeby nových tříd, vytvoření nových odborných učeben, které škole schází (např. pro přírodovědné obory).

Celý tento záměr byl opět prověřen formou studie, byl shledán možným, projednán a odsouhlasen zastupitelstvem. Projekční příprava tohoto záměru (s výjimkou přízemí školy) by měla být realizována v průběhu roku 2021.

Je zřejmé, že záměry týkající se školních budov jsou finančně náročné a neobejdou se bez dotačních zdrojů. Chceme být na různé dotační výzvy co nejdříve připraveni, abychom mohli operativně a pružně reagovat. Proto ona projekční příprava, proto snaha o získání stavebních povolení.

Celý tento provázaný uzel problémů hodláme začít řešit od mateřské školky s jejím rozšířením, novou kuchyní a rekonstrukcí přízemí školy. Zde chceme napnout síly, usilovně hledat dotační výzvy a připravit dotační projekty tak, abychom byli ve svých žádostech úspěšní. Dokážu si představit, že tento záměr by se ještě mohl týkat stávajícího zastupitelstva, minimálně v jeho zahájení.

Vidíte sami, že problematice školství je věnována v tomto článku obsáhlá pozornost, což je způsobeno dvěma skutečnostmi. Problém sám o sobě je nemalý a vzájemně provázaný, druhým důvodem pak je význam vzdělání, výchovy a kompetence mladé generace. Nepochybuji vůbec o trvale narůstajícím významu vzdělání pro budoucnost, pro orientaci ve stále komplikovanějším a propojenějším světě, ve světě mnoha nástrah a nebezpečí. A jen vzdělaná a kultivovaná společnost je dokáže se ctí přijmout a vyrovnat se s nimi, a proto je nezbytné vytvářet pro vzdělávání a výchovu mladé generace příznivé a odpovídající podmínky, které z obcí nikdo nesejme. Proto je nezbytné postavit se jim zpříma a čelem i u nás v Lužicích. A také nelze úplně pominout i očekávané požadavky na celoživotní vzdělávání, k čemuž by škola mohla do budoucna připravit podmínky.

Poslední velké téma a výzva, kterou bych rád zmínil, se týká našich seniorů, těch stávajících i budoucích. Je zřejmé, že počet seniorů bude v budoucnu narůstat a i na tuto skutečnost budou muset obce reagovat. Nepředpokládám, že v každé obci vznikne domov důchodců či dům s pečovatelskou službou, nicméně koordinace státní sociální politiky a aktivit obcí bude stále zřetelnější a nezbytná. Nemám v tomto okamžiku úplně vyhraněný názor, jakým směrem by se měly Lužice v této oblasti vydat. Snad kombinací více aspektů, jakýmsi vějířem služeb, který by zahrnoval služby jednodenní (denní stacionář) i trvalé (něco na způsob domu s pečovatelskou službou) v kombinaci s malometrážními sociálními nájemními byty. Diskuse na toto téma je na samém počátku, ve fázi individuálních úvah a návrhů. Jejich reálnost bude v podstatné míře závislá na dotačních titulech státu i na řadě dalších okolností včetně hrazení provozních výdajů takového zařízení.

Milí spoluobčané,

z napsaného vidíte, o čem starosta přemýšlí, co se mu také honí hlavou, jaké investiční záměry preferuje a kde vidí základní potřeby obce. Není jich málo a jsou to záměry náročné, a to jak po stránce přípravy, tak zajištění a především financování. Byl bych rád, kdyby starosta obce za deset let, při připomínce 780. výročí první písemné zmínky o obci, mohl prezentovat své nové a potřebné záměry, jelikož ty zde uvedené už budou reálnou součástí života naší obce i každého jejího obyvatele – od miminka až po zralé a zkušené seniory, kteří budou potřebovat naši pomoc.

V úctě a respektu váš

*Tomáš Klásek
starosta*

